

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DİLLER İÇİN AVRUPA ORTAK ÖNERİLER ÇERÇEVESİ ÖLÇÜTLERİNE GÖRE TÜRK KÜLTÜRÜ TANIMLAYICILARININ OLUŞTURULMASI: B1 DİL DÜZEYİ MODEL ÖNERİSİ

◆
DEVELOPING TURKISH CULTURE DESCRIPTORS IN LINE WITH THE COMMON EUROPEAN FRAMEWORK FOR LANGUAGES (CEFR) FOR TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE: B1 LANGUAGE LEVEL

Aslı FİŞEKÇİOĞLU*

ÖZ: Yabancılar Türkçe öğretimine yönelik kitaplar incelendiğinde, Türk kültürü paylaşımının her kitapta farklı yapıldığı gözlenmektedir. Bu araştırmanın amacı, yabancılar Türkçe öğretiminde kültür paylaşımının yöntemli ve dil düzeyine uygun yapılmasını sağlamak için B1 dil düzeyinde Türk Kültürü tanımlayıcılarının oluşturulmasıdır. Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçeve Metninde (2013) yer alan genel yeterlilikler ölçütlerine uygun olarak kültür paylaşımı yapılmasını sağlamak amacıyla Türk kültürü tanımlayıcılarının oluşturulması önemli görülmektedir. Türk kültürü tanımlayıcılarının oluşması sürecinde çeşitli aşamalardan geçilmiştir. Birinci aşamada, Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi, sonraki aşamalarda, yabancı dil öğretiminde dillere ve kültürlere çoklu yaklaşımlar projesi (CARAP 2012) verileri taranmıştır. Projede kültürel alanlar olarak adlandırılan veriler, kültürel tanımlayıcıların oluşturulması sürecinde Türk kültürü tanımlayıcılarının da hedef alanlarını oluşturmuştur. Proje yazarlarının kültür bilgisi olarak adlandırdıkları veriler ise, kültür aktarımında olması gereken içerik özelliklerini ortaya koymuştur. Bu bilgilerden hareketle, Türk kültürü tanımlayıcılarının, özellikle yöntem kitabı yazarları tarafından daha rahat kullanımını sağlamak için Türk toplumsal bilgisi içeriği, proje verilerine göre tarama ve doküman analizi yöntemleriyle araştırılmıştır. Elde edilen veriler Türk kültürü tanımlayıcılarının bildirimine dayalı bilgi boyutunu oluşturmuştur. Türk kültürü tanımlayıcılarının içeriğini oluşturacak ve üretimsel becerileri ortaya koyan uygulayıcı beceriler (Telc 2013) ise Avrupa Konseyi B1 Eşik Düzey Başvuru Metni (2011) projesinin verileri doğrultusunda, doküman analizi yöntemiyle incelenip, B1 dil düzeyinde sınırlılıklar olarak belirlenmiştir. Ardından tüm bu veriler ışığında, Türk Kültürü Tanımlayıcıları model önerisi, Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (2013) bağlamında belirtilen tanımlayıcı yazma ölçütleri dikkate alınarak hazırlanmıştır. Bu çalışma, Ocak 2019 tarihinde Çanakkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Bilim Dalında savunulmuş olan "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi Ölçütlerine Göre Türk Kültürü Tanımlayıcılarının Oluşturulması: B1 Dil Düzeyi Model Önerisi" isimli doktora tezinden üretilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, kültürel tanımlayıcılar, kültür aktarımı, Türk kültürü, Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi.

* Öğr. Gör. Dr. - Marmara Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu/İstanbul - aslifisekcioglu34@gmail.com

This article was checked by Turnitin.

ABSTRACT: *The aim of this study is to develop Turkish culture descriptors at B1 language level in order to enable the transfer of culture methodologically to foreigners learning Turkish. In the first phase of the process, only data on cultural items were scanned from a project carried out by the CEFR: A Framework of Reference for Pluralistic Approaches (CARAP 2012). From the data obtained, the data which the project writers called cultural areas formed the targets in the process of developing cultural descriptors. This data revealed the features of the content that should be employed in the preparation of Turkish culture descriptors. Based on this information, Turkish social information content was examined by scanning and document analysis methods in order to enable textbook writers to adopt Turkish culture descriptors easily into their content. The data obtained comprise the declarative knowledge competences of Turkish culture descriptors. Since the cultural skills of B1 language level should be limited by the skills and know-how which would form the content of the Turkish culture descriptors, the cultural competences data of the Council of Europe B1 Threshold Level (2011) were analyzed by document analysis method. The data obtained were determined as limitations of B1 language level in the preparation of Turkish culture descriptors. In the light of all these data, Turkish Culture Descriptors were developed by taking into account the preparation criteria for descriptors stated in the context of the CEFR (2013).*

Keywords: *Turkish as a foreign language, cultural descriptors, transfer of culture, Turkish culture, Common European Framework for Languages.*

Giriş

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanı son yıllarda gerek Türkiye'de gerek Türkiye dışında önemli ilerlemeler kaydetmiştir. Türkçenin ve Türk kültürünün diğer milletler tarafından tanınmasında, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin katkıları fark edilmektedir. Bu alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kitaplarının hazırlanması, Türkçe dil bilgisi çalışmaları ve yabancı dil öğretimi yöntemleri alanında yapılan araştırmalar dikkat çekmektedir. Fakat yabancılara Türkçe öğretimine yönelik hazırlanmış kitaplar incelendiğinde, Türk kültürü paylaşımının her kitapta, her dil seviyesinde, her yazar grubu tarafından, farklı bakış açılarından hareketle ele alındığı gözlenmektedir. Türk kültürünün yabancı milletler tarafından tanınması hatta markalaşması sürecinde belirli bir yöntem dâhilinde yapılması gereken Türk kültürü aktarımının belirli ölçütleri taşıması ve Türk kültürü tanımlayıcılarının da oluşturulması gerekmektedir. Diller İçin Avrupa Ortak Çerçeve Metni (2013) ortaya koymuş olduğu yeni kavramlar ve önerdiği eylem odaklı yaklaşım bağlamında yabancı dil olarak Türkçe öğretimini de etkilemiştir. Bu bağlamda Türk kültürü tanımlayıcıların hazırlanmasında kullanılan ölçütler Diller İçin Avrupa Ortak Çerçeve Metni (AOÇ) tarafından önerilen yeni bakış açılarından hareketle hazırlanmıştır. Eşik düzey olarak da anılan B1 dil düzeyi, orta seviyeye geçişte ilk basamak olarak kabul edildiğinden kültürel tanımlayıcıların hazırlanmasında örnek düzey olarak seçilmiştir.

Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (AOÇ)

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında, yabancı dil öğretimine ve ölçme değerlendirmeye uluslararası çerçeve ölçütler getirdiği için Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinin (2013) kullanılması oldukça

önemlidir. *Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni içerisindeki genel amaçların Türkçe öğretimi için de geçerli olması gerekir* (Temizyürek, 2015: 610). Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinin (2013) eylem odaklı yaklaşımı tanımlarken ortaya koymuş olduğu yeni kavramlar bağlamında, öğrenen ve sosyal aktör kavramları oldukça dikkat çekmektedir. Herhangi bir dili yabancı dil olarak öğrenen bireyin, hedef dilde dil kullanıcısı olarak isimlendirilmesi, önceki yöntem ve yaklaşımlardan farklı olarak, değişik yeterliliklere sahip olmasını gerektirmektedir. Bu sebeple, yabancı dil öğretiminde Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinin (2013) ortaya çıkmasıyla *Toplum içinde, gündelik yaşamda iletişim kurmak ve yaşamını sürdürmek için çeşitli sosyal roller üstlenen kişilerin gerçekleştirilmesi gereken eylemleri, dilsel ve dilsel olmayan tüm bileşenleriyle birlikte öğretmek/ öğrenmek hedeflenmektedir.* (Ayırır, 2015: 145) Bu tanımdan hareketle, dil kullanıcısının hedef toplumda dil düzeyine uygun görevler üstlenen bir sosyal aktör olarak kabul edilmesi gerekliliği de ortaya çıkmaktadır. Bu sebeple öğrenen, dilini kullanacağı toplumun kültürünü de bilmek durumundadır. *Yabancı dil/ikinci dil öğrenenlerin mutlaka hedef dilin kültürünü de öğrenmesi gerekir* (Kramsch, 1993: 45). Bu sebeple yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Türk kültürünün yer alması sadece kültürel değerlerimizin tanınması anlamında değil aynı zamanda öğrenenin dört dil becerisinde kazanım ve söylemsel yeterliliğe de ulaşmasını sağlaması anlamında da oldukça önemlidir. Bu durumu Demir ve Açık (2011: 56) şu şekilde açıklamaktadırlar: *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanmış ve hazırlanacak kitaplarda seçeceğimiz metinlerin hem kültürümüzü yansıtması hem de Türkçe öğrenenlere vermek istediğimiz bilgileri içermesine dikkat edilmelidir.* Aynı zamanda Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinin (2013) yabancı dil öğretiminde öne sürdüğü ve ayrıntılı olarak açıkladığı eylem odaklı yaklaşım, yabancı dil öğretiminde yeterlilik kavramını dil düzeylerine göre ayrıntılı hale getirmiştir. Dil yeterliklerini, Bildirişimsel Yeterlilikler ve Genel Yeterlikler olarak iki ana bölüme ayıran yazarlar, yabancı dil öğretimi, öğrenimi ve ölçme değerlendirmesi alanında yaptıkları önerileri, bu iki ana yeterliliğin dengeli olarak eğitim programlarında var olması gerekliliği üzerine kurmuşlardır. Bu dengeyi yabancı dil olarak Türkçe öğretimi programlarında kurmak, aynı zamanda Türkçe öğrenen kişinin hedef kültüre ait daha önceden edindiği basmakalıp, doğruluğu kanıtlanmamış olumsuz kültürel bilgilerin Türkçe öğrenimi sürecinde doğru, gerçek ve geçerli kültürel bilgilerle yer değiştirmesidir. Türk kültürüne ait değerlerin Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (2013) ölçütlerine uygun olarak genel kültür bilgisi, sosyokültürel bilgi bağlamında incelenmesi, araştırılması ve bunun sonucunda öğrenenlerin dil düzeylerine uygun olarak kültürel tanımlayıcıların hazırlanması, yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanan yöntem kitaplarında bulunan kültür içeriğinin sorunlu aktarımına da çözüm getirecektir. Bu araştırmada, öğrenenlerin dil düzeylerine uygun olarak kültürel tanımlayıcıların hazırlanması hem bilgi

üretmeye yönelik bir temel araştırma hem de yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında hazırlanan yöntem kitaplarında kullanılacak kültür aktarımı içeriği için belirli ölçütler geliştirecek olması sebebiyle de uygulamalı bir araştırmadır. Araştırmada kültürel yeterlilikler tanımlayıcılarının hazırlanması B1 dil düzeyi ile sınırlandırılmıştır. Sosyokültürel bilgi içeriği ve genel kültür bilgisi içeriği aktarımı da B1 dil düzeyi özelliklerine ve gereksinimlerine göre sınırlandırılmıştır. Bu bağlamda bu araştırmada şu sorulara cevap aranmıştır:

1. Eğitim bilimleri alanında, özellikle bir dilin yabancı dil olarak öğretiminde kültür nedir?

2. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür paylaşımı nasıl olmalıdır?

3. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yapılacak kültür paylaşımı içeriği ne olmalıdır? Neye göre belirlenmelidir?

4. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yöntem kitapları aracılığıyla yapılan kültür paylaşımı Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (2013) ölçütlerine göre mi yapılmaktadır?

5. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yöntem kitaplarında yapılan kültür paylaşımının yöntemli ve ölçünlü olmasını sağlamak için neler yapılabilir?

6. Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinde (2001) ve ardından Avrupa Konseyi tarafından yapılan önemli projelerde ve bilimsel araştırmalarda öğrenenin sahip olması gereken kültürel yeterlikler nasıl tanımlanmıştır?

7. Çalışmanın sınırlılıkları kapsamında B1 dil düzeyindeki öğrenenlerin sosyal aktör olma sürecinde kültürel gereksinimleri nedir?

8. B1 dil düzeyinde Türkçe öğrenmiş yabancı öğrencilerin Türk kültürüne ait Toplumsal uygulamalar bilgisi ve Toplumsal uygulamalar becerileri ne olmalıdır?

Farklı bilim dalları tarafından inceleme konularına göre değişik şekillerde tanımlanan kültür kavramı bu araştırmada öncelikle dil – kültür ardından eğitim – kültür boyutuyla tanımlanmaya çalışılmıştır. *Toplum ve kültürde ne varsa dilde ifadesini bulur. Dilde neler varsa, toplum ve kültürde asılları veya yankıları vardır* (Güvenç, 2004: 48). Bu sebeple diller, gerek içlerinde barındırdıkları kelime çeşitliliği gerek yapıları bakımından birbirlerinden ayrılırlar ve içinde doğdukları kültürü yansıtır. *Maddi ve manevi kültürün sınırları içine giren bütün kavram ve kelimeler dilin içinde, dilin sözlüğünde yer almaktadır* (Ünal, 2014: 31). Bu bağlamda dillerin birbirleri arasında üstünlük anlamında yarıştırmak ancak dil ve kültürün birlikteliğinin yok sayıldığı durumlarda olabilir çünkü dilde var olmayan bir kelime, ait olduğu toplumda o kavramın veya nesnenin bulunmadığını açıklamaktadır. Bu sebeple kültür evrensel kültür ve millî kültür olarak değerlendirilebilir. Ziya Gökalp'ın hars ve tezhip (medeniyet) olarak yaptığı

bu ayırım literatürde önemli bir yere sahiptir. *Hars bir milletin dinî, ahlakî, hukukî, muâkalevî, bedî, lisanî, iktisadî ve fennî hayatlarının ahenkli bir bütünüdür* (Gökalp, 2015: 46). Bu tanım hem bir milletin ortak birleştirici unsurlarını hem de millî kültür olarak da adlandırılan boyutunu açıkça gözler önüne sermektedir. Kültür, bu boyutuyla bir milletin düşüncesini, estetiğini, inancını ve bilimsel ilerleyişini de kapsayan önemli bir bütündür. Bu tanım, hem Türkçenin ana dil olarak öğretiminde hem de yabancı dil olarak öğretiminde, hangi kültürün, hangi içeriğin aktarılması gerektiği üzerine düşünen bilim insanları için önemli bilgiler içermektedir. Dilin içinde doğmuş olduğu toplum tarafından şekillendirildiği böylelikle dil ve toplum ilişkisinin üzerinde durulması gereken önemli bir kavram olduğu sonucuna varılmaktadır. Ziya Gökalp'tan çok önce ünlü düşünür Humboldt da dile bakış açısını şu şekilde özetlemiştir: *Diller kendi başlarına ve özgür olarak doğmazlar. Bağlı oldukları kültür çevrelerinin özelliklerine göre ve o özelliklerle birlikte gelişirler* (Akarsu, 1998: 50). Humbolth bu tanımıyla, dil-toplum ve kültür arasındaki bağlantıya dikkat çekerken aynı zamanda dilin tamamen onu konuşan toplum tarafından şekillendirildiğinin de altını çizmektedir. Böylelikle, dilin varlık sebebinin insan olduğunu, insanın yaşadığı toplumda, bildirişimi dil aracılığıyla sağladığı ve dilin kültürle doğrudan bağlantılı olduğu dilbilimin de araştırma konularına dâhil edilmeye başlanmıştır. Dil biliminde Saussure sonrası yapılan araştırmalarda, Saussure'ün öğrencisi olan ve Cenevre Dil Okulu temsilcilerinden biri olan Meillet, Saussure'ün kuramını eleştirerek, dilin tarihsel, kültürel ve toplumsal bağlam içerisinde incelenmesi ve değerlendirilmesi gerektiğini düşünmüştür ve bu yönde yaptığı çalışmalarla dikkat çekmiştir (Rifat, 1990). Böylelikle yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde, Türkçeye ait dilsel özelliklerin yanı sıra Türkçenin ait olduğu Türk toplumuna ait kültürel özelliklerin aktarılması bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır.

Yöntem

Kültürel tanımlayıcıların oluşturulması süreci çeşitli aşamalardan oluştuğu için tümevarımsal bir süreçtir. Bu sebeple bu araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çünkü nitel araştırmanın en önemli özelliği sürecin tümevarımsal olmasıdır (Merriam'dan akt. Turan, 2015). *Nitel araştırmayı, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel bilgi toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlamak mümkündür* (Yıldırım, 1999: 9). Bu çalışmada tüm aşamaların sonucunda hedefin, yabancılara Türkçe öğretiminde kültür tanımlayıcılarını oluşturmaktır. Bu sebeple nitel bilgi toplama yöntemlerine başvurulmuştur. Çünkü nitel araştırmalarda hipotezler çalışmanın sonunda elde edilmektedir. (Büyüköztürk vd, 2016) Araştırma kapsamında, araştırma modellerinden öncelikle durum çalışmaları modeli seçilmiştir. Çünkü öncelikle yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan bazı yöntem kitaplarında kültür aktarımının nasıl yapıldığına dair durum tespitleri yapılmıştır. *Durum çalışmaları bir olayı meydana getiren*

ayrıntılarını tanımlamak ve görmek, bir olaya ilişkin olası açıklamaları geliştirmek ve bir olayı değerlendirmek için yapılır (Büyüköztürk vd, 2016: 280). Durum tespitinden sonra Türk kültürü tanımlayıcıları model önerisini oluşturma aşamasına geçilmiştir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yapılacak kültür paylaşımında hedefleri saptamak, kültürel aktarımda bulunması gereken kültürel birimleri tanımlamak, tanımlanan kültürel birimleri B1 dil düzeyinde sınırlamak amaçlanmıştır. Kültürel tanımlayıcıların hazırlanmasına sebep olarak durum çalışmasında tespit edilen çıkarımlar doğrultusunda, yöntem kitaplarının içindeki kültür aktarımının belirli bir yöntem dâhilinde yapılmamış olmasıdır. Bu durumu kanıtlamak adına İstanbul Türkçe Öğretim Seti B1 kitabının içinde bulunan kültür kodları incelenmiştir. Kültür kodu terimi Kranish (2014: 38) tarafından şu şekilde açıklanmaktadır: Kültür kodu insanın algılayabildiği çevreye yaydığı, yapılandırdığı, sınıflandırdığı ve değer biçtiği bir tür görünmez ağıdır. İstanbul Türkçe Öğretim Seti B1 kitabının incelenmesinde nitel veri toplama yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi sürecinde öncelikle konuyu ilgilendiren tüm kayıtlar toplanır, incelenir ve değerlendirilir (Ekiz, 2009). Bu incelemede B1 dil düzeyinde hazırlanan kitaplardaki bütün üniteler değerlendirmeye alınmıştır. Durum çalışması sonucunda elde edilen veriler bu makaleyle aynı adı taşıyan doktora tezinde mevcuttur (Fişekcioğlu, 2019). Makalenin konusu itibarıyla burada yer almamaktadır. Bu makalede sadece Türk kültürü tanımlayıcıları model önerisini oluşturma aşamalarına yer verilmektedir. Bu aşamalarda doküman analizi yöntemi ve tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2009: 77). Yapılan doküman analizi yabancılara Türkçe öğretiminde kültürel betimleyicileri oluşturmak için ve oluşturulan betimleyicileri bilimsel bir temele dayandırmak için kullanılmıştır. Bu sebeple her aşama için seçilen dokümanlar, Avrupa Konseyi tarafından Diller İçin Ortak Öneriler Çerçeve Metninden sonra tüm Avrupa ülkelerinden toplanan verilerle donatılmış akademik projelerin verilerinden oluşmuştur. Bu projelerin ayrıntılı adı, nedenselliği ve araştırma için önemi nitel araştırma süreci adlı bölümde ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Aynı zamanda veri toplama süreci de çalışmanın sonunda değil, çalışmanın çeşitli aşamalarında farklı veri kaynaklarının incelenmesiyle yapılmaktadır. (Büyüköztürk vd, 2016) Türk kültürü tanımlayıcıları model önerisinin gerçekleşmesi aşamasında Türk kültürü bildirimsel bilgisi de doküman analizi ölçütlerine uygun olarak hazırlanmıştır. Bu bilgi içeriğinin hazırlanması B1 dil düzeyinde yöntem kitabı hazırlayan yazarların başvurabileceği bir çerçeve rehber olarak düşünülmüştür. Bu rehber de bu makale ile aynı adı taşıyan doktora tezinde bulunmaktadır (Fişekcioğlu, 2019). Türk kültürü tanımlayıcılarının

oluşturulması aşamasındaki süreçler verilerin toplanması başlığında ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Veri Toplama Süreci

Veri toplama süreci araştırmanın öncesinde sorulan sorular doğrultusunda yapılmıştır. Sorulara cevap bulabilmek amacıyla Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi çalışması sonrasında öğrenenin kültürel yeterliliklerinin araştırıldığı uluslararası projeler, Avrupa Konseyinin resmi belgelerini ve proje sonuçlarını İngilizce ve Fransızca olarak açıkladığı resmi internet sitesinden araştırılmıştır. Yapılan araştırmalar sonrasında Avrupa Konseyi CARAP projesi verilerinden faydalanma kararı alınmıştır (URL-1). Çalışmanın sınırlılıkları kapsamında B1 dil düzeyindeki öğrenenlerin sosyal aktör olma sürecinde kültürel gereksinimlerini araştırmak amacıyla Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi (2013) verilerine başvurulmuştur. Fakat B1 dil düzeyinin sadece dört dil becerisindeki yeterliliklerinin ayrıntılı olarak ele alındığı metinden, kültürel yeterlilikler bağlamında gerekli veriler elde edilememiştir. Araştırma sonucunda Avrupa Konseyi tarafından yapılan ve B1 dil düzeyinin kültürel gereksinimlerinin araştırıldığı bir projenin olduğu belirlenmiştir (URL-1). Fakat bu proje sonucunda elde edilen veriler ve ulaşılan teorik bilgiler internet sitesinde erişime kapalı olduğundan yayınevine ulaşılarak proje verilerinin ve teorik bilginin bulunduğu yayınlanmış eser elde edilmiştir. Ayrıntılı tanıtımı bu bölümde yapılacak olan “B1 Eşik Düzey Başvuru Metni” (2011) verilerinden hareketle Türk kültürü tanımlayıcılarını oluşturma sürecinde B1 sınırlılıklarının belirlenmesinde faydalanılması kararına varılmıştır.

Bu çalışmada B1 dil düzeyinde Türkçe öğrenmiş yabancı öğrencilerin Türk kültürüne ait Toplumsal uygulamalar bilgisi ve Toplumsal uygulamalar becerileri ne olmalıdır sorusunun cevabına ulaşabilmek adına çeşitli alt aşamalardan geçilmiştir. Çünkü bu sorunun cevabı aynı zamanda Türk Kültürü Tanımlayıcılarının da oluşturulma sürecini özetlemektedir:

1. Alt aşama: CARAP V1 verilerinden hareketle hedef kültürel alanların saptanması (C)

2. Alt aşama: CARAP V2 verilerinden hareketle Türk Kültürü Bildirimsel Bilgi araştırma konularının saptanması. Bildirişimsel bilgi çerçeve metinde bildirim dayalı bilgiyi tanımlamaktadır. Genel yeterliliklerin ilk bileşenidir (TELC: 2013, 105).

3. Alt aşama: Türk Kültürü Bildirimsel Bilgilerinin (savoir) araştırılıp şifrenmesi (TKBB)

4. Alt Aşama: Türk Kültürü Bildirimsel bilgisini Türk Kültürü Uygulayıcı Becerilere dönüştürmek yani Kültürel Tanımlayıcıları oluşturmak amacıyla “B1 Eşik Düzey Çerçeve Metni” verilerinden hareketle B1 kültürel sınırlılıklarının belirlenmesi. (SIV) Uygulayıcı beceriler genel yeterliliklerin bileşenlerinden biridir (TELC, 2013: 106).

5. Alt Aşama: AOÇ metni tanımlayıcılarda önerme yazma ölçütlerinin tanıtılması.

6. Alt Aşama: Türk kültürü uygulayıcı beceriler bağlamında Türk Kültürü Tanımlayıcılarının oluşturulması

Araştırma kapsamında sorulan sorulara cevap bulabilmek amacıyla elde edilen ve incelenen dokümanların tanıtımı ve inceleme ölçütlerinin açıklanması: Bu bölümde sebep verileri oluşturan İstanbul Türkçe Öğretim Seti (2014) ile ilgili doküman tanıtımı ve inceleme ölçütleriyle ilgili verilmemektedir. Bu çalışmanın yapılma sebebini oluşturan bu veriler, inceleme ölçütleri doktora tezinde yer almaktadır. Fakat inceleme sonuçlarında kısaca paylaşmak gerekirse Türk kültürüne ait bilginin aktarılmasında bilgilendirici metinlerin kullandığı görülmüştür. Bu sebeple kültür aktarımından çok kültür öğretimine daha uygun metinler olduğu sonucuna varılmıştır. Yapılan kültür aktarımında her defasında kültürler arası kaygısıyla yapılan metin seçimleri ve etkinlikler dikkat çekmiştir. Öğrencinin görev kavramına uygun etkinlikler aracılığıyla kültürler arası bilgisine ulaşması yerine Türk kültürünün aktarıldığı metinlerde diğer kültüre de ait bilgi doğrudan verilmiştir. Yapılan kültür aktarımının bildirim dayalı bilgi (savoir) boyutunda olduğu öğrenenin bildirim dayalı bilgiden yola çıkarak uygulayıcı becerilere (savoir-faire) ulaşamadığı saptanmıştır.

Projelerin Seçim Gereçleri ve İnceleme Ölçütleri

Projeler incelenirken içerik analizi yöntemleri kullanılmıştır. İçerik analizi sözel, yazılı ve diğer materyallerin nesnel ve sistematik bir şekilde incelenmesine olanak tanıyan bilimsel bir yaklaşımdır (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Makale kapsamı doğrultusunda projelerden alınan verilerin nasıl değerlendirildiğine dair ayrıntılı bilgiler doktora tezinde bulunmaktadır.

1. *CARAP Projesi*: “Dillere ve Kültürlere Çoklu Yaklaşımlar Çerçevesi Başvuru Metni” (CARAP 2012) yabancı dil öğretiminde çok kültürlülük boyutunu ele alan ve AOÇ metninin yayınlanmasından sonra, metin içinde bulunan genel yeterlilikler bölümündeki çerçevenin içeriğini daha somut bilgilerle doldurma amacıyla hazırlanan bir proje olduğu için seçilmiştir. 2012 Mayıs ayında Avrupa Konseyi yayınları tarafından dünyaya tanıtılan bu proje, Michel Candelier koordinatörlüğünde, Jean-François de Pietro, Raymond Facciol, Ildikó Lőrincz, Xavier Pascual ve Anna chröder-Sura'nın kısaca ALC (Diller ve Kültürler Üzerine) olarak anılan yabancı dil öğretiminde kültürel boyutun ele alındığı projenin devamı olarak ortaya çıkmıştır.

CARAP projesi verilerinden yola çıkılarak yazarların yeterlilik tanımlamasına da yeni bir bakış açısı getirdikleri söylenebilir. Yazarlar için yeterlilikler kavramı, içine bireyin de dâhil olduğu birimlerdir. Bu birimler sosyal görevlere bağlı uygun bağlamda etkinleşirler. Bu etkinleşme durumu çeşitli kaynakların harekete geçmesinden kaynaklanmaktadır. Bu kaynaklar içsel ve dışsal olarak tanımlanabilir. İçsel kaynaklar bilgi (savoir), uygulayıcı

beceriler (savoir-faire) ve kişiliğe ilişkin yeterlilik (savoir-être) kavramlarından oluşmaktadır. Bu kavramlar bu makale ile aynı adı taşıyan doktora tezinde genel yeterlilikler bölümünde incelenmiştir. (Fişekcioğlu,2019) Makalede terimlerin açıklamasına yer verilmemiştir. Projeden alınan çıktılar da tablo olarak bu makalenin üretildiği doktora tezinde belirtilmiştir (Fişekcioğlu, 2019: 147). Türk kültürü tanımlayıcılarının hazırlanmasında CARAP projesi verileri V1 ve V2 olarak şifrelenerek belirtilmiştir.

2. *B1 Eşik Düzey Başvuru Metni*: Bu araştırma konusu B1 ile sınırlandırıldığından bu özel dil düzeyi ile ilgili olarak hazırlanmış bu proje veri toplamak için seçilmiştir. Ayrıca B1 dil düzeyindeki öğrenenin sosyal aktör olma sürecindeki kültürel gereksinimleri ve dilsel yeterliliğini bir arada içerdiğinden dolayı seçilmiştir. Bu projenin seçilmesindeki bir neden de içinde Jean - Claude Béacco koordinatörlüğünde geliştirilen kültürel yeterlilikler bileşenleri modelinin bulunmasıdır.2011 yılında Didier yayınları tarafından basılmış olan B1Eşik Düzey Başvuru Metni (Niveau B1 pour le Français un référentiel) Fransızcanın yabancı dil olarak öğretiminde B1 dil düzeyinde olan öğrenen / dil kullanıcısının iletişimsel dil yeterliliklerine ulaşabilmesi için gereken dilsel içeriğin verileri üzerine yapılmış bir projedir. Fakat bu proje bağlamında herhangi bir dilin yabancı dil olarak öğretiminde öğrenen/dil kullanıcılarının kültürel gereksinimleri, dolayısıyla kültürel yeterlilikleri sağlayan bileşenler modeli de sunulmaktadır. Proje kapsamında oluşturulan kültürel yeterlilikler bileşenleri, ana metin henüz dilimize çevrilmediği için, Fransızcadan aktarılmıştır. Aktarım kelimesi kelimesine çeviri yaklaşımından uzak durularak, yorumlanarak yapılmıştır. Bu projeden elde edilen veriler doktora tezinde ayrıntılı olarak bulunmaktadır (Fişekcioğlu, 2019: 153). B1Eşik Düzey Başvuru Metni (Niveau B1 pour le Français un référentiel) verileri Türk kültürü tanımlayıcılarının hazırlanmasında V3 olarak şifrelenerek belirtilmiştir.

Türk Kültürü Tanımlayıcılarının Oluşma Aşamaları

CARAP projesi V1 verilerinin tamamı Türk kültürü tanımlayıcılarının hazırlanmasında ulaşılması amaçlanan hedef kültürel alanları belirtmektedir. Türk kültürü tanımlayıcılarının oluşturulmasında amaçlanan ilk hedef, öğrenende Ötekilik Bağlamında dilsel ve kültürel iletişim yönetiminin sağlanmasıdır. (C1) Bu alanın hedef olarak belirlenmesi kültürel tanımlayıcıların varlık nedenini de oluşturmaktadır. Çünkü kültürel tanımlayıcılar aracılığıyla sadece kültürün bildirimine dayalı bilgi (savoir) boyutunun aktarımı değil, bu bildirişimsel bilginin kullanılarak iletişim yönetimi alanında öğrencinin kendini gerçekleştirme beklenmektedir. Bu bileşeni takiben C1.2 (Uzlaşma yeterliliği), C1.3 (Arabuluculuk yeterliliği) ve C1.4 (Uyum yeterliliği) bileşenleri de kültürel aktarım sürecinde öğrenilmiş bilgileri (bildirimine dayalı bilgi) ve kaynakları kullanarak, öteki olarak adlandırılan ve yabancılar Türkçe öğretiminde Türk toplumunu oluşturan

bireylerle uyumu hedeflemektedir. Bu aynı zamanda Türk Kültürü Tanımlayıcılarının da hedeflerini yansıtmaktadır. CARAP V1 verilerinden proje yazarları tarafından C2 olarak şifrelenen veriler (C2 = Dilsel ve Kültürel Dağarcığın Oluşması ve Gelişmesi Alanı) Türk kültürü tanımlayıcılarının oluşturulmasındaki ana hedefler olarak belirlenmiştir. C2 alanını oluşturan bileşenlerin tamamı (C2.1 = Diller arası ve Kültürler arası Kendi Deneyimlerinden Faydalanma Yeterliliği / C2.2= Ötekilik Bağlamında Daha Sistemli Daha Kontrollü Öğrenme Yeterliliği) hazırlanmış olan Türk kültürü Tanımlayıcılarının tüm bileşenleriyle yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılmasının neden hedeflendiği sorusuna da cevap oluşturmaktadır. Çünkü kültürel tanımlayıcıların oluşturulmasındaki ana hedef, Türkçe öğrenen yabancı öğrenciyi kendisine aktarılmış olan kültür bilgisini öğrendikten sonra önceden bu kültürle ilgili edinmiş olduğu bilgiyle karşılaştırması ve yorumlamasıdır. CARAP projesi yazarları tarafından C3 (Kültürel Odağını Değiştirebilme) olarak şifrelenen bileşen ise Türkçe öğrenen yabancı öğrencinin gerek algılayıcı dil becerilerini gerek üretici dil becerilerini kullanarak iletişime geçme sürecinde karşılaşacağı zorlukları en aza indireyecek bir tutumu ifade ettiği için aynı zamanda Türk kültürel tanımlayıcılarının da en önemli hedeflerinden biridir. Kültürel odağını değiştirebilmiş yabancı öğrenci, Türk toplumsal bilgisine daha duyarlı bir tutum içinde olacağından, bu tutumla Türkçe öğrenme sürecini de daha kolaylaştıracaktır. CARAP projesi yazarları tarafından C4 (Tanımadığı Dilsel ve Kültürel Öğeleri Anlamlandırma yeterliliği) olarak şifrelenen yeterlilik ise Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenin, kendine aktarılmış olan Türk toplumsal bilgisinden yola çıkıp, çeşitli strateji ve teknikleri kullanarak ilk kez karşılaştığı ve kültürel anlamda sorun yaratabilecek durumları yönetebilmesi hedeflenmektedir. Bu tutumu oluşturabilmek ve geliştirebilmek de Türk kültür tanımlayıcılarının başlıca hedefleri arasındadır. Çünkü önceden hiç karşılaşmadığı kültürel durumlarla başa çıkmak için, Türkçe öğrenen kişinin daha önceden kendisine aktarılan anlamlı ve işlevsel bir kültürel dağarcığa sahip olması gerekmektedir. Bu kültürel dağarcığa sahip olan Türkçe öğrenen benzetme yoluyla karşısına çıkan kültürel engelleri daha hızlı aşacaktır. CARAP projesi yazarları tarafından C6 (Ötekiliği Tanıma) olarak şifrelenen bu alan ise Türkçe öğrenenin kendisine aktarılmış olan Türk toplumsal bilgisinden yola çıkarak Türk toplumu ve kendi toplumu arasında bağlar kurabilme, benzerlikleri ve farklılıkları ayırt etmesidir. Bu alan da Türk kültür tanımlayıcılarının oluşturulmasında hedeflenmiş bir alandır. Çünkü bu alanda kendini gerçekleştirme gayreti içinde olan Türkçe öğrenen, bu çalışmada Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi Geliştirilmiş Metin (2018) bölümünde bahsedilen kültürlerarasılık yeterliliğine ulaşmada önemli bir kolaylık kazanacaktır CARAP V2 verilerinden K1.4 / K1.6 / K1. 10 / olarak şifrelenmiş veriler ise

Türk kültürü içeriğinin taranmasında ölçüt olarak alınmıştır. Türk kültürü içeriğinin araştırılmasında aynı zamanda AOÇ metninin (2013)

beşinci bölümünde yer alan Bildirime Dayalı Bilgi ve sosyokültürel bilgi içeriği listesinden de yararlanılmıştır (AOÇ, 2013: 103-104). K1.7 (Bazı normların, tabuları oluşturduğunu bilmek) olarak şifrelendirilmiş olan veri, toplum kurallarından bahsettiği için her alanda ayrı olarak değerlendirilmiştir. Bu sebeple K1.7 araştırmacı tarafından tek bir başlık altında veri toplama için kullanılmamıştır. K1.10 (Dil, sofrada vb çeşitli günlük ritüellerin kültürlerde keyfi (değişken) olabileceğini bilmek) olarak şifrelenen veride geçen ritüel kavramı, tarama sonucunda elde edilen her alanda ayrı ayrı incelenmiştir. Ritüel standartlaşmış ve tekrarlanan sembolik davranış biçimi olarak adlandırılabilir. Aynı zamanda grup bilincini ve beraberliği ortaya çıkaran ritüeller duygusal bir kanal olarak geçmiş günümüze, günümüzü de geleceğe bağlarlar. Çoğu kez dini olan ritüeller seküler özelliklere de sahip olabilir (Karaman, 2010). Ritüeller, CARAP verileri sınırlarında, yani sınırlı alanlar dâhilinde, tarama yöntemiyle araştırılmıştır. Araştırmacı tarafından TTBV (Türk Toplumsal Bilgisi Verileri) olarak adlandırılan bu veriler aynı zamanda kültürel tutumlar olarak da anılabilir. CARAP V2 verileri doğrultusunda tarama yöntemiyle elde edilen bilgiler kendi aralarında numaralandırılmıştır. Ana amacının yabancılara Türkçe öğretiminde Türk kültürü tanımlayıcılarının oluşturulması olan bu çalışmada CARAP projesi V2 verileri hangi kültür içeriğinin öğrenen tarafından bilinmesi gerektiği sorusuna cevap vermektedir. Projenin sadece bilgi boyutuyla incelendiği bu çalışmada öne çıkan ve hemen hemen tüm tanımlayıcılarda, toplumsal uygulamalar, gelenekler, görenekler, günlük yaşam alışkanlıkları, sofrada, ölüm, doğum uygulamaları, tabular, toplumsal normlar, toplumsal kurallar olarak belirtilen bu kültürel birimler aynı zamanda AOÇ metninin de bahsettiği ve bu çalışmada da ayrıntılı olarak işlenen sosyokültürel bilgiye işaret etmektedir (AOÇ, 2013). *Toplumsal uygulamalar tören ve ritüelleri, çeşitli kutlamaları, ibadet ve ayin türlerini, çeşitli halk inançlarını ve çeşitli alanlardaki halk bilgisini içermektedir* (Aydın ve Atay, 2009). Bu tanımlamadan da yola çıkarak CARAP projesi verilerinin, paylaşılacak kültürel içerikte mutlaka bulunması gereken aynı zamanda bir milletin kimliğini de ortaya koyan öğeler taşıdığı düşünülmektedir. AOÇ metninde betimlenen sosyokültürel bilgi içeriği ve toplumsal uygulamalar aynı anlamdadır. CARAP Projesi V2 verileri bu sebeple yabancılara Türkçe öğretme amacıyla hazırlanan yöntem kitaplarındaki Türk kültürü içeriğini belirlemede kullanılacaktır. Türk kültürü içeriğinin belirlenmesi aynı zamanda Türk kültürü tanımlayıcılarının bilgi boyutunu tamamlayacaktır. Makale kapsamında yer verilmeyen ve halk bilim kaynaklarından derlenen bu bilgiler bu makalenin üretildiği doktora tezinde yer almaktadır (Fişekçioğlu, 2019: 176-189). Türk kültürüne ait tanımlayıcıların hazırlanmasında bu araştırmanın sınırlılıkları B1 olarak belirlendiğinden hazırlanan kültürel tanımlayıcıların içeriğinin B1 yeterliliği ile sınırlandırılması gerekmektedir. Bu bağlamda sınırlama B1 Eşik Düzey Başvuru Metni verilerinden elde edilmiştir. Bu veriler araştırmacı tarafından

V3 olarak adlandırılmıştır. Ardından V3 verileri kendi aralarında çalışmanın sınırlılıkları açısından değerlendirilip, ayrıştırılmıştır. Böylelikle Türk Kültürüne ait bildirim dayalı bilgi sınırlaması ve Türk kültürüne ait uygulayıcı beceriler sınırlaması elde edilmiştir. Bu verilere araştırmacı tarafından sınırlayıcı veriler adı verilmiş SIV olarak şifrelenmiştir. Böylelikle Türk Kültürü Tanımlayıcıları elde edilmiştir. Elde edilen verilere araştırmacı tarafından Türk Toplumunu Uygulayıcı beceriler adı verilmiş ve TTUB olarak şifrelenmiştir. Çalışma kapsamında ulaşılması gereken esas veriler elde edildiğinden araştırmacı tarafından Esas Veriler 2 olarak adlandırılmış ve EV2 olarak şifrelenmiştir. Tanımlayıcıların yazılmasında AOÇ metni tanımlayıcıların önermelerinin nasıl yazılması gerektiğiyle ilgili bir model ortaya koymaktadır (AOÇ, 2013). Tanımlayıcı yazma modelinin AOÇ metninde yer almasının en önemli sebebi ise yazarların öneriler çerçevesi olarak adlandırdıkları içeriğin ileriye dönük geliştirilmesini sağlamaktır. Bu çalışmada basamak kümeleri geliştirilmediğinden, sadece AOÇ metninin tanımlayıcıların ifade edilişi bölümü model olarak kullanılmaktadır (AOÇ, 2013: 200-201). Bu modele göre tanımlayıcıların yazılmasında beş farklı ölçütün kullanılması gerekmektedir: Olumlu / Olumsuz Anlatımlar, Kesinlik, Açıklık, Kısalık, Bağımsızlık. Tanımlayıcıların hazırlanmasında olumlu veya olumsuz anlatımın seçimi hazırlayan kişiye bırakılmaktadır. Olumlu anlatım daha çok içinde olumsuz önermelerin bulunmadığı tanımlayıcı anlatımdır. Örnek vermek gerekirse: “Bir kısım ezberlenmiş sözcükleri ve kısa deyimleri tanır ve üretir” (AOÇ, 201: 200). Fakat yazarlar, bu modelde dil düzeyinin düşük olduğu durumlarda olumsuz anlatımların, tanımlayıcı hazırlayanlar için daha kolay bir seçenek olduğunu söylemektedirler. Bu çalışmada kültürel tanımlayıcılar B1 dil düzeyi için hazırlanacağından olumlu anlatımlar modeli benimsenmiştir.

Türk Kültürü Tanımlayıcıları B1 (TKT B1)Uygulayıcı Beceriler

(Hedef kültüre dalma ve yorumlayıcı geri çekilme basamağı)

TKT B1 (1) Türk toplumuna ait sofrada adabı ve yemek görgüsüyle ilgili bilgilerinden hareketle bu bilgileri Türk toplumunda yadırganmayacak kadar uygular.

TKT B1 (1)

Dayanak K1.10

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik Ttbv1 / Ttbv4 (K1.10 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan C1.2 / C1.4 / C2.2 / C3 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar Sıv (1) / Sıv (2)

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (2) Türk toplumunda yemek alışkanlıklarıyla ilgili öğrenmiş olduğu bilgilerden hareketle (özellikle davetlerde) yiyecekleri ve içecekleri tanır. Sofra adabı ve yemek görgüsünden çıkarım yaparak tutumunu düzenler.

TKT B1 (2)

Dayanak K1.10

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik Ttbv1 / Ttbv2/ Ttbv3/ Ttbv4 (K1.10 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan C1.4 / C2.2 / C3 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar Sıv 5.1 / Sıv 5.2

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (3) Türk toplumunun kutladığı millî ve dinî bayramların, özel gün ve haftaların zamanları ve özellikleri bilgisinden hareketle, tutum ve davranışlarını Türk toplumunda yadırganmayacak kadar düzenler.

TKT B1 (3)

Dayanak K1.10

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik Ttbv6.1 / Ttbv 6.2 (K1.10 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1 / C1.4 / C2.2 / C3 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar: Sıv 5 / Sıv 6

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKTB1 (4) Türk toplumunun çalışma zamanları ve çalışma alışkanlıkları, kurumlar ve toplum arasındaki ilişkilerle ilgili bilgilerinden hareketle, günlük gereksinimlerini karşılar. Kurumlarla olan ilişkilerini asgari düzeyde düzenler. (Yabancılar şubesi, polis, pasaport işlemleri vb)

TKT B1 (4)

Dayanak K1.10

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik Ttbv11.3/Ttbv11.8 (K1.10 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan : : C1.1 / C1.2 / C1.4 / C2.2 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar: Sıv 1 / Sıv 2 / Sıv 6

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (5) Türk toplumuna ait karşılaşma, selamlaşma, vedalaşma, hitap ile ilgili kültürel özellikler bilgisinden hareketle, toplum içinde kurduğu resmi veya gayri resmi ilişkilerde, bazı sürçmeler olsa da, doğru davranır.

TKT B1 (5)

Dayanak K1.6

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik Ttbv 12 (K1.6ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1.2 / C1.4 / C2.1 / C2.2 / C3 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar: Sıv 1 / Sıv 2 / Sıv 3

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (6) Türk toplumunda arkadaşlık, misafirlik vb ilgili uygulamalar bilgisinden hareketle toplum içinde davranışlarını, tepkilerini ve tutumlarını azami ölçüler içinde denetler, uyum sağlar.

TKT B1 (6)

Dayanak K1.6 / K1.15

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik Ttbv 13.1 / Ttbv 13.2 (K1.6 / K1.15 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1.1 / C1.2 / C1.4 / C2.1 / C2.2 / C3 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar: Sıv 1 / Sıv 3 / Sıv 5 / Sıv 6 / Sıv 7

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (7) Türk toplumunda arkadaşlık, misafirlik, komşuluk vb ilgili uygulamalar bilgisinden hareketle toplum içinde sosyal aktörlük (toplum katılımcısı) görevini fark eder, asgari ölçüde bu görevi yerine getirir.

TKT B1 (7)

Dayanak K1.6 / K1.15

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik Ttbv 13.1 / Ttbv 13.2 (K1.6 / K1.15 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1 / C2 / C3 / C4 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar: Sıv 1 / Sıv 3 / Sıv 5 / Sıv6 / Sıv 11

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (8) Türk toplumunda dış görünüm uygulamalarıyla ilgili bilgilerden hareketle toplum içindeki dış görünümünü azami ölçüde düzenler.

TKT B1 (8)

Dayanak K1.6 / K1.15

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik Ttbv13.3(K1.6/K1.15ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1.1 / C1.4 / C2 / C3 / C4 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar: Sıv 1 / Sıv 3 / Sıv 4 / Sıv 5 / Sıv 11

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (9) İlgili bilgilerden hareketle, Türk Toplumuna ait dış görünüm uygulamalarıyla ilgili tepkilerini ve tutumlarını azami ölçüler içinde denetler, uyum sağlar.

TKT B1 (9)

Dayanak K1.6 / K1.15

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik Ttbv 13.3 (K1.6 / K1.15ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1.1 / C1.4 / C2 / C3 / C4 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar: Sıv 1 / Sıv 3 / Sıv 4 / Sıv 5 / Sıv 11

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (10) Türk toplumunda kişiler arası resmi veya gayri resmi ilişkilerde tabular bilgisinden hareketle, sohbet / görüşme konuları, ziyaret süresi, hediyeleşme vb toplumsal durumlarda davranış ve tutumlarını azami ölçüler içinde denetler.

TKT B1 (10)

Dayanak K1.6 / K1.15

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik Ttbv 13.2 / 13.4 (K1.6 / K1.15 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1 / C2 / C3 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar: Sıv 1 / Sıv 5 / Sıv 6 / Sıv 7

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (11) Türk toplumunda sosyal aktör ( ) olarak boş zamanları değerlendirme ritüelleri bilgisinden hareketle sohbet / görüşme konuları açar, bildirişimi sürçmeler olsa da sağlar.

TKT B1 (11)

Dayanak K1.10

Dayanağın Elde Edildiğı Veri V2

İçerik Ttbv 8(K1.10 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1.1 / C1.4 / C2 / C3 / C4 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiğı Veri V1

Sınırlar: Sıv 1 / Sıv 3 / Sıv 5 / Sıv 6 / Sıv 7 / Sıv 8 / Sıv 9

Sınırların Elde Edildiğı Veri V3

TKT B1 (12) Türk toplumuna ait ev ortamı / ev yaşamı bilgilerinden hareketle ev ziyaretlerinde, komşuluk ilişkilerinde vb tutum ve davranışlarını denetler.

TKT B1 (12)

Dayanak K1.10

Dayanağın Elde Edildiğı Veri V2

İçerik Ttbv 10 (K1.10 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1 / C2 / C3 / C4 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiğı Veri V1

Sınırlar: Sıv 1 / Sıv 3 / Sıv 5 / Sıv 7

Sınırların Elde Edildiğı Veri V3

TKT B1 (13) Türk toplumuna ait ev ortamı / ev yaşamı bilgilerinden hareketle ev ziyaretlerinde, komşuluk ilişkilerinde vb sosyal aktör ( ) görevini sürçmeler olsa da tamamlar.

TKT B1 (13)

Dayanak K1.10

Dayanağın Elde Edildiğı Veri V2

İçerik Ttbv 10 (K1.10 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1 / C2 / C3 / C4 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiğı Veri V1

Sınırlar: Sıv 1 / Sıv 3 / Sıv 5 / Sıv 7 / Sıv 11

Sınırların Elde Edildiğı Veri V3

TKT B1 (14) Türk toplumuna ait aile yapıları ve aile arası ilişkiler bilgisinden hareketle toplumdaki bireylerin bazı olaylar karşısındaki etkilerini ve tepkilerini inceler, keşfeder ve yorumlar.

TKT B1 (14)

Dayanak K1.10

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik (K1.10 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1.1 / C1.2 / C1.4 / C2 / C3 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar: Sıv 7 / Sıv 8 / Sıv 9

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (15) Türk toplumuna ait aile yapıları ve aile arası ilişkiler bilgisinden hareketle toplumdaki bireylerin hareketlerini/düşüncelerini değerlendirirken tepkilerini ve tutumlarını azami ölçüler içinde denetler.

TKT B1 (15)

Dayanak K1.10

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik Ttbv 11.1 / Ttbv 11.2 (K1.10 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1.1 / C1.2 / C1.4 / C2 / C3 / C4 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar: Sıv 7 / Sıv 8 / Sıv 9 / Sıv 11

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (16) Türk toplumuna ait arkadaşlık, aile yapıları, farklı cinsiyetler arası ilişkiler bilgisinden yola çıkarak tabuları keşfeder, inceler, yorumlar.

Tablo no 37

TKT B1 (16)

Dayanak K1.10

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik Ttbv11.4 / Ttbv 11.1 / Ttbv 11.2 (K1.10 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1.1 / C1.2 / C1.4 / C2 / C3 / C4 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar: Sıv 5 / Sıv 7 / Sıv 8 / Sıv 9 / Sıv 11

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (17) Türk toplumunun sınıfsal yapısı ve sosyal gruplar arasındaki ilişkiler, etnik ve diğer halklar arasında ilişkiler, politik ve dini gruplar arasında ilişkiler bilgisinden hareketle önceden edinmiş olduğu basmakalıp bilgileri karşılaştırır ve sonuç çıkarır.

Tablo no 38

TKT B1 (17)

Dayanak K1.10

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik Ttbv11.5 / Ttbv11.6 / Ttbv 11.7 (K1.10 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1.1 / C1.2 / C1.4 / C2 / C3 / C4 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar: Sıv 6 / Sıv 7 / Sıv 8 / Sıv 9

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (18) Türk toplumunun sınıfsal yapısı ve sosyal gruplar arasındaki ilişkiler, etnik ve diğer halklar arasında ilişkiler, politik ve dini gruplar arasında ilişkiler bilgisinden hareketle Türk toplumuna ait doğruluğu kanıtlanmamış basmakalıp söylemler karşısında asgari ölçüde arabuluculuk yapar.

Tablo no 39

TKT B1 (18)

Dayanak K1.10

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik Ttbv11.5 / Ttbv11.6 / Ttbv 11.7 (K1.10 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1.3 / C2 / C3 / C4 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar: Sıv 6 / Sıv 7 / Sıv 8 / Sıv 9 / Sıv 10

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (19) Türk toplumunun evlilik, doğum, ölüm durumlarında uyguladığı gelenekler, toplumsal uygulamalar bilgisinden hareketle tutum ve davranışlarını denetler.

Tablo 40

TKT B1 (19)

Dayanak K1.15

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik Ttbv 14.1 / Ttbv 14.2 / Ttbv 14.3 (K1.15 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1.1 / C1.2 / C1.4 / C2 / C3 / C4 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar: Sıv 6 / Sıv 7 / Sıv 8 / Sıv 9 / Sıv 11

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (20) Türk toplumunun evlilik, doğum, ölüm durumlarında uyguladığı gelenekler, toplumsal uygulamalar bilgisinden hareketle sosyal aktör ( ) görevini sürçmeler olsa da, asgari ölçülerde yerine getirir.

Tablo 41

TKT B1 (20)

Dayanak K1.15

Dayanağın Elde Edildiğı Veri V2

İçerik Ttbv 14.1 / Ttbv 14.2 / Ttbv 14.3 (K1.15 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan : C1. 1 / C1.2 / C1. 4 / C2 / C3 / C4 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiğı Veri V1

Sınırlar : Sıv 3 / Sıv 5 / Sıv 6 / Sıv 11

Sınırların Elde Edildiğı Veri V3

TKT B1 (21) Türk toplumuna ait milli kimlik ve inanç (kısmi) bilgisinden hareketle gelenekleri, toplumsal uygulamaları, bireylerin bazı tutum ve davranışlarını keşfeder, inceler, yorumlar.

Tablo 42

TKT B1 (21)

Dayanak K1.15

Dayanağın Elde Edildiğı Veri V2

İçerik Ttbv 15(K1.15 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1. 1 / C1.2 / C1. 4 / C2 / C3 / C4 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiğı Veri V1

Sınırlar: Sıv 3 / Sıv 5 / Sıv 6 / Sıv 7 / Sıv 11

Sınırların Elde Edildiğı Veri V3

TKT B1 (22) Türk toplumuna ait milli kimlik ve inanç (kısmi) bilgisinden hareketle gelenekleri, toplumsal uygulamaları, bazı tutum ve davranışları önceden edinmiş olduğı basmakalıp bilgilerle karşılaştırır ve sonuç çıkarır.

Tablo 43

TKT B1 (22)

Dayanak K1.15

Dayanağın Elde Edildiğı Veri V2

İçerik Ttbv 15 (K1.15 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C2 / C3 / C4 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiğı Veri V1

Sınırlar: Sıv 3 / Sıv 5 / Sıv 6 / Sıv 7 / Sıv 11

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (23) Türk toplumuna ait milli kimlik ve inanç (kısmi) bilgisinden hareketle Türk toplumuna ait doğruluğu kanıtlanmamış basmakalıp söylemler karşısında asgari ölçüde arabuluculuk yapar.

Tablo 44

TKT B1 (23)

Dayanak K1.15

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik Ttbv 15 (K1.15 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1.3 / C2 / C3 / C4 7 C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar: Sıv 3 / Sıv 5 / Sıv 6 / Sıv 7 / Sıv 10 / Sıv 11

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TKT B1 (24) Türk toplumuna ait önemli tarihi kişilikler, tarihi olaylar ve Türk dünyası (kısmi) bilgisinden hareketle öğrenmiş olduğu bilgiyi önceden edinmiş olduğu basmakalıp bilgilerle karşılaştırır ve sonuç çıkarır.

Tablo 45

TKT B1 (24)

Dayanak K1.15

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik: Ttbv 15.2 (K1.15 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1.1 / C1.2 / C2 / C3 / C4 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sınırlar: Sıv 3 / Sıv 5 / Sıv 6 / Sıv 7 / Sıv 11

Sınırların Elde Edildiği Veri V3

TTK B1 (25) Türk toplumuna ait önemli tarihi kişilikler, tarihi olaylar bilgisinden (kısmi) hareketle Türk toplumuna ait doğruluğu kanıtlanmamış basmakalıp söylemler karşısında asgari ölçüde arabuluculuk yapar.

Tablo 46

TKT B1 (25)

Dayanak K1.15

Dayanağın Elde Edildiği Veri V2

İçerik: Ttbv 15.2 (K1.15 Ölçütlerine Uygun Araştırılan Bildirimsel Türk Kültürü Bilgisi)

Hedef Kültürel Alan: C1 /C2 / C3 / C4 / C6

Hedef Kültürel Alanın Elde Edildiği Veri V1

Sonuç

Türk dünyasında milyonlar tarafından konuşulan Türkçenin sınırlarını genişletmesi, kıtalar arası tanınan, konuşulan bir dil haline gelmesi en önemli amaçlarımızdan biri olmalıdır. *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine bu bakış açısıyla bakıldığında bilim dili olarak milletimize ait unsurların dünya bilimine katkısı ve Türkçenin kullanımının yaygınlaşarak Türkçenin bilim dili olması konusundaki gelişiminin desteklenmesi adına yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi büyük önem arz etmektedir* (Ayrancı ve Temizyürek, 2017). Düşünen, üreten insanların, düşüncüyü Türkçeyi kullanarak şekillendirmesi, Türkçemizin bilim dili olarak kullanılmasına ve gelişmesine de olanak tanıyacak ve her ana bilim dalında kullanılan terimler zenginleşecektir. Bu bağlamda Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde, Türk kültürüne ait öğelerin aktarılması, sosyal aktör olma sürecindeki öğrenen için süreci en fazla kolaylaştıran etkidir. Aynı zamanda öğrenenin, Türkçeyi hem algılayıcı beceriler bağlamında hem üretici beceriler bağlamında kullanabilmesi için de Türk kültürünün aktarılması hayli önemlidir. *Yaşantılardan kopuk olarak dil öğretilmeye kalkılırsa o zaman ne dil ne de kültür tam olarak öğretilir. Yabancılara öncelikle insanlığın genel değerleri, ortak yönleri üzerinde Türkçe öğretmeye başlamak gerekir* (Barın, 2004). Bu bağlamda Türk kültürüne ait zengin içeriğin, hem öğrenenin dil düzeyine uygun sınırlar içinde dil kullanıcısı olması adına, hem de Türk kültürünün her Türkçe öğrenen kişi tarafından dünyaya yayılması adına özellikle yöntem kitaplarının içeriğinde bulunması gerekmektedir. *Yabancı bir dil öğrenme uğraşı, aynı zamanda yabancı bir kültürü de anlama/tanıma uğraşı demektir* (Göçer, 2015: 23). Göçer'in tanımlamasında da ifade ettiği gibi esasında öğrenende Türk kültürünü anlama ve tanıma uğraşının harekete geçirilmesi ancak kültür paylaşımıyla ulaşılabilecek bir hedeftir. Üstelik Türk kültürüne ait unsurları dil düzeyine göre bilen ve kullanan bir *folklor unsurlarına dair yeterince bilgisi olmayan bir öğrenci, Türk kültür dünyasındaki günlük yaşamın zenginliğini ve Türkçedeki mecazlı ya da kinayeli ifadeleri kavrayamayacaktır* (Özdemir, 2013). Bu konudaki araştırmalar incelendiğinde, ülkemizde Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür aktarımının incelendiği, fakat ölçüt veya dil düzeyine uygun sınırlılıkların belirlenmesiyle ilgili yapılan kültür aktarımı araştırmalara rastlanmamıştır. Bu sebeple Avrupa Konseyi Dil Komitesinin projeleri incelenmiştir. Avrupa Konseyinin yaptığı projelerin incelenme sebepleri, yine bir Avrupa Konseyi çalışması olan Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesinin ölçütlerinin ülkemizde gerek yabancı dil öğretiminde gerek Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde on yıllardır kullanılması gerçeğidir. Yapılan araştırmalardan elde edilen verilere göre Avrupalı bilim insanlarının, yabancı dil öğretiminde kendi kültürlerinin aktarılması hatta yaygınlaştırılmasıyla ilgili çok önemli çalışmalar içinde oldukları

gözlemlenmiştir. Bu araştırmada araştırmacının ortaya koymak istediği en önemli unsur, Türk Kültürüne ait bildirimsel bilgiyle Türk kültürüne ait uygulayıcı becerilerin birbirinden farklı kavramlar olduğunun da altını çizmektir. Kısaca belirtmek gerekirse amaç, yöntem kitaplarında Türk Kültürüne ait bildirimsel bilginin kültür öğretimi şeklinde listelenerek aktarılmasından uzak durularak, bu bilginin ancak dinlediğini anlama ve okuduğunu anlama metinlerinin seçiminde ölçüt alınmasını önermektir. Aynı şekilde Türk Kültürü Uygulayıcı Becerilerinin de yöntem kitaplarında görev odaklı etkinliklerin hazırlanmasında öğrenenin edinmiş olduğu kültürel bilginin kullanılmasına ve dolayısıyla içselleştirilmesine zemin hazırlayacak etkinliklerin seçiminde kullanılması için yapılmış bir öneridir. Böylelikle yabancılara Türkçe öğretiminde yapılan kültür aktarımının yöntem kitaplarında, müfredatın dışında, özel bölümlerde yer alan fazladan verilen bir bilgi görüntüsünden çıkarılması önerilmiştir. Aynı zamanda yöntem kitabını kullanan öğretmenler de sürecin içinde önemli bir yere sahiptir. Araştırma sonucunda elde edilen 25 Türk kültürü tanımlayıcısı ve Türk kültürü bildirişimsel bilgisi içeriklerinin hazırlanması sürecinde Halk bilim kaynaklarının etkin bir şekilde kullanılmasının yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çok olumlu sonuçları olacağı sonucuna da varılmıştır.

KAYNAKÇA

Yazılı Kaynaklar

- AKARSU, Bedia (1998). *Dil-Kültür Bağlantısı*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi.
- Avrupa Konseyi (2001). *A Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. Strasbourg, Council of Europe
- AYDIN, Suavi - ATAY, Tayfun (2009). *Halk Bilimi Toplumsal Uygulamalar Törenler ve Ritüelleri Geçiş Törenleri*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- AYIRIR ONURSAL İrem (2015). "Edimbilim ve Dil Öğretimi". *Dil Bilimleri ve Dil Öğretimi*, (Ed.: Korkut, E., Ayırır Onursal, İ.), s. 129-158, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- BÉACCO, Jean Claude ve diğerleri (2011). *Niveau B1 pour le français*. Paris: Didier
- BÜYÜKÖZTÜRK, Şener ve diğerleri (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Yayınları
- EKİZ, Durmuş (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Ani Yayıncılık.
- FİŞEKÇİOĞLU, Ashı (2019). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi Ölçütlerine Göre Türk Kültürü Tanımlayıcılarının Oluşturulması: B1 Dil Düzeyi Model Önerisi*, Çanakkale: Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- GÖKALP, Ziya (2015). *Türkçülüğün Esasları*. Ankara: Ötüken Yayıncılık.
- GÜVENÇ, Bozkurt (2004). *Kültürün ABC'si*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- RİFAT, Mehmet (1990). *Dilbilim ve Göstergibilim Kuramları*. İstanbul: Düzlem Yayınları.

TEMİZYÜREK, Fahri (2015). "Avrupa Ortak Çerçeve Metni Bağlamında Yabancılara Türkçe Öğretim". 7. *Dünya Dili Türkçe Sempozyumu Bildirileri*, I. Cilt, Elazığ: Fırat Üniversitesi Basımevi.

ÜNALAN, Şükrü (2014) *"Dil ve Kültür"*. İstanbul : Nobel Yayıncılık.

KARASAR, Niyazi. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayıncılık.

KRAMSH, Claire - NELSON, P. (1996) *Acquiring cross-cultural competence*. Singerman: A Jr,ed.

MERRİAM, Sharan (2013). Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber. Selahattin Turan (Çev. Ed.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık

Elektronik Kaynaklar

AYRANCI, Bilge - TEMİZYÜREK, Fahri (2017). "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Bilim Dili Olarak Türkçeye Katkısı". *Turkish Studies International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12/17, s. 33-54

(Erişim:https://www.researchgate.net/profile/Bilge_Bagci_Ayranci/publication/318891

[374_Yabanci_Dil_Olarak_Turkce_Ogretiminin_Bilim_Dili_Olarak_Turkceye_Katkisi/links/5988c22145851560584f9170/Yabanci-Dil-Olarak-Tuerkce-Ogretiminin-Bilim-Dili-Olarak-Tuerkceye-Katkisi.pdf](https://www.researchgate.net/profile/Bilge_Bagci_Ayranci/publication/318891374_Yabanci_Dil_Olarak_Turkce_Ogretiminin_Bilim_Dili_Olarak_Turkceye_Katkisi/links/5988c22145851560584f9170/Yabanci-Dil-Olarak-Tuerkce-Ogretiminin-Bilim-Dili-Olarak-Tuerkceye-Katkisi.pdf)

CECR, (2018). Cadre Européen de Référence Pour Les Langues. Apprendre, Enseigner, Evaluer. Volume Complémentaire avec de nouveaux descripteurs. (Erişim: www.coe.int/lang-CECR)

CANDELIER, Michel ve diğerleri (2012). "CARAP", Avusturya: Avrupa Konseyi Yayınları (Erişim: <https://www.coe.int/web/cm/documents>)

DEMİR, Ahmet. ve AÇIK, Fatma. (2011) "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşım ve Seçilecek Metinlerde Bulunması Gereken Özellikler" *Türklük Bilimi Araştırmaları (TÜBAR) Güz*, 51-72. Erişim: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/157183>

GÖÇER, Ali (2015). "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Konuşma Becerisinin Kazandırılması". *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17 (2), s. 21-36. Erişim: <http://dergipark.gov.tr/download/articlefile/321320>

KARAMAN, Kasım (2010). "Ritüellerin Toplumsal Etkileri". *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi. Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 21, s. 227-236. <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/117932>

ÖZDEMİR, Cihan (2013). "Dil-Kültür İlişkisi: Folklor Ürünlerinin Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yeri ve İşlevi". *Millî Folklor*, S. 97, s. 157-166 Erişim: <http://www.millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=97&Sayfa=154>

URL-1: <https://www.coe.int/web/cm/documents>

YILDIRIM, Ali (1999). "Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi". *Eğitim ve Bilim*, [S. l.], V. 23, n. 112, (Erişim: <http://eb.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/5326>). Erişim Tarihi: 22 Kasım 2018